

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 9 април 2020 г.
(OR. en)

7271/20

SOC 205
EMPL 162
ECOFIN 228
EDUC 121

РЕЗУЛТАТИ ОТ РАБОТАТА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
№ предх. док.:	6809/20 + COR 1-3
Относно:	Заклучения на Съвета относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2020 г. и съвместния доклад за заетостта (8 април 2020 г.)

Приложено се изпращат на делегациите заключенията на Съвета относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2020 г. и съвместния доклад за заетостта, приети чрез писмена процедура на 8 април 2020 г.

**Заключения на Съвета относно годишната стратегия за устойчив растеж за 2020 г. и
съвместния доклад за заетостта**

КАТО ОТБЕЛЯЗВА, ЧЕ:

1. В годишната стратегия за устойчив растеж (ГСУР) се определят приоритетите на политиките в областта на икономиката, заетостта и социалната политика в ЕС и неговите държави членки през 2020 г., като се подчертава, че икономическият растеж не е самоцел, а трябва да работи за хората и за планетата. Екологичната, технологичната и демографската трансформация изисква преход към екологосъобразен растеж, мобилизиране на иновативни цифрови и устойчиви технологии за гарантиране на качествени работни места и повишаване на производителността, за справедлив и приобщаващ преход. При трансформирането на нашата социална пазарна икономика трябва да гарантираме, че европейските системи за социална сигурност продължават да бъдат най-усъвършенстваните в света.
2. Тези приоритети са съгласувани с приоритетите, определени в стратегическата програма на Съвета и от Комисията. За да се насърчи преходът към неутрална по отношение на климата, справедлива, приобщаваща и конкурентоспособна икономика и за да се стремим съвместно към изпълнението на принципите на Европейския стълб на социалните права и на целите за устойчиво развитие (ЦУР), следва да бъдат предприети добре балансирани политически действия в четири измерения — околна среда, производителност, справедливост и макроикономическа стабилност. Екологичният преход има потенциала да създава нови работни места и да насърчава по-голямо благосъстояние, но ще са необходими значителни публични и частни инвестиции за справяне с компромисните решения в краткосрочен план и с евентуалните отрицателни въздействия, както и за да се гарантира, че никой не е забравен.

3. Европейската икономика продължава да расте и процентът на заетост достигна рекордно високи равнища, но следва да се положат допълнителни усилия за преодоляване на оставащите социални различия и неравенства. Въпреки прогнозираното забавяне на икономическия растеж, през 2020 г. ЕС вероятно ще доближи 75 % ниво на заетост. Рискът от бедност или социално изключване намалява значително през последните години, но постигнатият напредък вероятно ще остане значително под спада от 20 милиона души до 2020 г. Неравенството по отношение на доходите също остава високо и се е увеличило през последното десетилетие.
4. Европа бележи напредък в постигането на резултати във връзка с европейския стълб на социалните права. Има сближаване между държавите членки по 9 от 14-те водещи показатели от набора от социални показатели, придружаващ стълба. По-нататъшните инвестиции в умения, в достъпни, адекватни и устойчиви системи за социална закрила и борбата с бедността и социалното изключване са от решаващо значение за насърчаване на справедливостта и сближаването във възходяща посока. Активните политики по отношение на пазара на труда следва да са добре интегрирани със социалните политики и да способстват за активното включване в пазара на труда и в обществото.
5. Стратегията „Европа 2020“ послужи за дългосрочна стратегическа рамка, която дава ориентири за изработването на политики в рамките на европейския семестър и насоките за заетостта. Стратегията е към своя край и е важно да се надгражда върху нейните постижения и да се интегрират по подходящ начин принципите на европейския стълб на социалните права в рамките на европейския семестър, както и целите на ООН за устойчиво развитие. Европейският семестър не следва да бъде прекалено обременяван.

КАТО ИЗТЪКВА, ЧЕ:

6. За да могат амбициозните политики в областта на климата и околната среда да бъдат успешни, никой не трябва да бъде забравен. За тази цел следва да бъде осигурена подходяща подкрепа за хората и регионите, които могат да бъдат засегнати неблагоприятно от прехода към неутралност по отношение на климата. По същия начин инвестициите в иновативни цифрови и устойчиви технологии и умения ще бъдат от ключово значение за използване на нововъзникващите възможности.

7. Въпреки че трайният икономически растеж доведе до подобряване на положението на пазара на труда, ръстът на заплатите остава умерен. Бедността сред работещите продължава да е висока в ЕС, въпреки че през 2019 г. минималните равнища на заплащане бяха повишени в повечето държави членки, където съществува законоустановена минимална работна заплата. Справянето с бедността сред работещите изисква многостранен подход, който обхваща широк спектър от политики. В няколко държави членки продължава да е висок делът на работата на непълно работно време не по собствен избор, а разпространението на нетипични форми на заетост допринася за сегментацията на пазара на труда. Добре замисленото законодателство за защита на заетостта следва да защитава работниците, без да пречи на смяната на работното място или да създава стимули за фиктивна самостоятелна заетост. Участието на социалните партньори е от ключово значение в това отношение.
8. На фона на демографските и технологичните промени, ограниченията на природните ресурси и геополитическата несигурност, бъдещият просперитет ще зависи до голяма степен от по-високата производителност и иновациите, които имат потенциала да компенсират намаляването на броя на хората в трудоспособна възраст. Това не може да бъде постигнато без мащабни инвестиции в образованието, обучението и уменията, които съществено влияят на перспективите за работа на хората. Въпреки това участието в ученето за възрастни, по-специално на нискоквалифицираните хора, се е увеличило съвсем слабо през последното десетилетие, като само няколко държави членки успяват да постигнат значително подобрение. Освен това подобряването на достъпността на системите за качествено образование и обучение и намаляването на преждевременното напускане на училище продължават да бъдат от решаващо значение, за да се гарантира участието на всички в обществото.

9. Постигането на равенство между половете продължава да бъде предизвикателство. По-широкият достъп до финансово достъпни и качествени образование и грижи в ранна детска възраст, а също и дългосрочни грижи, както и адекватните политики за постигане на равновесие между професионалния и личния живот, могат да помогнат по-специално на жените да навлязат на пазара на труда или да останат на работа, което ще доведе до положителни резултати, включително до намаляване на детската бедност. Само в няколко държави членки съществуват конкретни мерки за преодоляване на разликата в заплащането на жените и мъжете посредством повишаване на прозрачността на заплащането. Положението на пазара на труда на младите хора на възраст между 15 и 24 години продължава да се подобрява, но все още значителна част от тях остават безработни или икономически неактивни в някои държави членки. Освен това следва да се засили интегрирането на пазара на труда на по-слабо представените групи, включително на хората с мигрантски произход, ромите и хората с увреждания. Подобри се капацитетът на публичните служби по заетостта за осигуряване на целенасочени активни политики на пазара на труда за различните групи търсещи работа лица, но остават предизвикателства, особено за достигането до тези, които са най-далеч от пазара на труда, и за осигуряването на по-добра интеграция и сътрудничество със социалните и здравните услуги.
10. Благоприятните икономически условия и тенденциите на пазара на труда доведоха до значителни цялостни подобрения в социалното положение, което се отрази в общо увеличение на разполагаемия доход на домакинствата, както и в намаляването на тежките материални лишения, и в по-малка степен — в дела на хората, живеещи в (почти) безработни домакинства. Въпреки това както общият процент на изложените на риск от бедност, така и бедността сред работещите останаха като цяло стабилни, а в някои държави разполагаемият доход на домакинствата не достига нивата от периода преди кризата. Освен това въздействието на социалните трансфери (с изключение на пенсиите) върху намаляването на бедността намаля през 2018 г., а рискът от изпадане в бедност и дълбочината на бедността за хората, живеещи в (почти) безработни домакинства, продължиха да нарастват.
11. Някои уязвими групи, като деца, хора с увреждания, хора с мигрантски и хора с ромски произход, обикновено са изправени пред значително по-висок риск от бедност или социално изключване. Бездомността — една екстремна проява на бедност, се е увеличила през последното десетилетие и лошите жилищни условия засягат значителен дял от домакинствата в някои държави членки.

12. Делът на населението в трудоспособна възраст средно вече намалява в държавите — членки на ЕС, и се очаква да продължи да намалява, а процентът на зависимост на възрастните хора се очаква да се увеличи значително, оказвайки натиск върху системите за социална закрила (включително върху пенсиите и дългосрочните грижи). Във връзка с това е от решаващо значение да се предприемат подходящи мерки (например насърчаването на по-дълъг трудов живот), които ще допринесат за устойчивостта и адекватността на пенсионните системи, както и за решаване на въпроса за намаляването на работната сила.
13. Подходящият достъп за всички до здравни услуги, дългосрочните грижи, насърчаването на грижите за здравето и профилактиката на заболяванията, предоставяни от устойчиви системи за здравеопазване, са основни елементи на благосъстоянието и допринасят за икономиката и обществото. Демографските промени правят все по-важни инвестициите в здравеопазването, дългосрочните грижи и подобряването на здравословните и безопасни условия на труд. За да се отговори на това и на други предизвикателства, като се зачитат напълно националните компетенции в тази област, е необходимо да продължи модернизирането на системите за здравеопазване и дългосрочни грижи.
14. В съответствие с появата на нови форми на труд системите за социална закрила са в процес на модернизиране, като редица държави членки разширяват обхвата им и ги адаптират към контекста. В зависимост от националните специфики, достъпът до социална закрила следва да бъде гарантиран за всички, независимо от техния трудов статус.
15. Предизвикателствата пред социалното сближаване между държавите членки и вътре в тях се увеличиха. През изминалото десетилетие неравенствата в доходите и достъпът до основни услуги и възможности се увеличиха в рамките на държавите членки. Разликата между бедните и богатите региони в Европа се увеличава. Макар че предоставят нови възможности, технологичните промени и екологичният преход може да увеличат тези разлики още повече и да наложат подходящи инвестиции, както и непрекъснати усилия за сближаване във възходяща посока между държавите членки и вътре в тях.

16. Добре функциониращият социален диалог продължава да бъде основен елемент на европейската социална пазарна икономика, въпреки че степента на ангажираност варира значително между държавите членки. Участието на социалните партньори в подготовката на реформите може да подобри техния замисъл и изпълнение и евентуално да доведе до постигането на по-добри социално-икономически резултати. Следва да се обърне внимание на гарантирането на достатъчен капацитет на социалните партньори, за да участват в дебата за политиките. Привличането към участие на организациите на гражданското общество също играе важна роля, за да се гарантира ефективният замисъл и осъществяване на реформите.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ПРИЗОВАВА ДЪРЖАВИТЕ ЧЛЕНКИ:

- Да отразят в националните си програми за реформи приоритетите на годишната стратегия за устойчив растеж и да вземат предвид констатациите в Съвместния доклад за заетостта.
- Да увеличат усилията си за прилагане на принципите на европейския стълб на социалните права и да допринесат за изготвянето на план за действие на ЕС за постигане на резултати по европейския стълб.
- Да изпълнят специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г. и, по целесъобразност, препоръките за еврозоната за 2019 г.
- В усилията си за постигане на конвергенция да се ръководят от набора от социални показатели, Инструмента за наблюдение на резултатите в областта на заетостта и Инструмента за наблюдение на резултатите в областта на социалната закрила.
- Да вземат предвид в своите национални програми за реформи целите за устойчиво развитие, които са от значение в рамките на европейския семестър.

ПРИЗОВАВА КОМИСИЯТА:

- Да разработи приоритетно стратегия за периода след 2020 г., която включва ясни и амбициозни цели в областта на заетостта и социалните въпроси, въз основа на европейския стълб на социалните права и на резултатите от стратегията „Европа 2020“, като вземе предвид съвместната оценка на Комитета по заетостта и Комитета за социална закрила за 2019 г. и като ги включи в нейното изготвяне.
- Да гарантира, че въпросите на заетостта и социалните въпроси са взети предвид по подходящ начин в оценката на политиките на ЕС и на държавите членки, особено в контекста на преминаването към зелена икономика и цифрови технологии.
- Да си сътрудничи с Комитета по заетостта и Комитета за социална закрила в предстоящите си дейности с цел изграждане на по-силна социална Европа и постигане на резултати по европейския стълб на социалните права.
- Да подкрепи Комитета по заетостта и Комитета за социална закрила в усилията им да рационализират инструментите за мониторинг, използвани в рамките на европейския семестър, като същевременно отчита съответните цели за устойчиво развитие.
- Да публикува специфичните за всяка държава препоръки, така че да се даде достатъчно време за дискусии на национално равнище и на равнище ЕС в рамките на Съвета и неговите подготвителни органи.

ПРИЗОВАВА КОМИТЕТА ПО ЗАЕТОСТТА И КОМИТЕТА ЗА СОЦИАЛНА ЗАКРИЛА:

- Да работят в тясно сътрудничество с Комисията по предстоящите ѝ инициативи, които са в подкрепа, по-специално на прилагането на принципите на европейския стълб на социалните права и на Европейския зелен пакт, както и по изготвянето на стратегия за периода след 2020 г., за да се гарантира, че заетостта и социалните въздействия са надлежно взети под внимание.
- Да продължат работата си по многостранното и тематичното наблюдение и определянето на показатели, както и осъществявания мониторинг върху положението в държавите членки в областта на заетостта и в социалната сфера, както и да представят на Съвета обективни данни като основа за обсъжданията в процеса на европейския семестър.

- Да рационализират своите инструменти за наблюдение, използвани за насочване на усилията на държавите членки към по-голямо сближаване във възходяща посока, като същевременно вземат предвид Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие.
- Да работят в тясно сътрудничество с другите консултативни комитети и групи, по-специално Икономическия и финансов комитет, Комитета за икономическа политика, Комитета по образование, работна група „Обществено здравеопазване“ на равнище висши служители и европейската мрежа на публичните служби по заетостта, като по този начин се гарантира балансирано разглеждане на въпросите на икономиката и заетостта и на социалните въпроси в рамките на европейския семестър.
- Да продължат да работят в тясно сътрудничество със социалните партньори и гражданското общество за насърчаване на ефективен социален и граждански диалог на равнище ЕС и на национално равнище.
